

Justitsministeren: Det er mig meget behageligt at høre, at den ærede Taler, der nu fatte sig, ikke fandt Noget imod Bestemmelsen i § 3 i og for sig at erindre, og jeg skulde antage, at det vilde være mindre hensigtsmæssigt at ophæve den paa et enkelt Aar. Det forekommer mig, at dersom man ved den næste Udskrivning til Søkrigstjenesten skulde behøve lignende Bestemmelser, som dem, der traadte midlertidig i Kraft ifølge Pl. 17 Jan. 1849, vilde man atter kunne fornye en saadan Lovbestemmelse. Men Forholdene ere nu af den Bessaffenhed, at man ikke behøver en saadan Indskrænkning for Styrmand, som hiin Placat medførte, og som var et særdeles trykkelige Baand, som det ikke var Hensigten at paalægge dem længere, end Forholdene gjorde det absolut nødvendigt. Da disse Forhold nu ere forbi, synes det mig rettest at fastsætte, at hine Bestemmelser ere ophævede ved denne Lov. Derimod kan vel anføres, hvilket ogsaa er den Hovedindvending, som den høitærede Taler har fremsat imod § 2, at man ikke i den aarlige Udskrivningslov bør optage andet end en Bevilling af det Mandskab, der skal udskrives, men derimod ikke give Regler for Udskrivningen. Nu kan jeg meget villig indrømme, at det maa ogsaa være den Betragtning, som i Almindelighed som Regel bør gjøre sig gjældende ved Udarbejdelsen af de aarlige Udskrivningslove; jeg er aldeles af den Mening, at det vilde være i høieste Grad ønskeligt, at man havde faste Regler, ifølge en fuldstændig Lov om den Følgeorden, hvori det værnepligtige Mandskab skal udskrives, og ikke alene, som man nu har, for Landetaten men ogsaa for Søetaten.

Det vil ogsaa være uundgaaelig nødvendigt, selv om denne Lov vedtages usforandret, at lade hele denne Materie om de Søværnepligtiges Udskrivning gjøre til Gjenstand for en dybtgaaende Undersøgelse, og de fornødne Forarbejder dertil ere allerede begyndte, saa jeg haaber i en paafølgende Rigsdags-session at kunne forelægge et saadant Udkast til en fremtidig Lov i saa Henseende. Hvad der imidlertid har bevæget mig til i nærværende Lovudkast at optage et saadant Forslag til Bestemmelser, der kunne blive anvendelige i dette Udskrivningsaar, er den Anskuelse, som jeg ved

Sagens Bearbejdelse er kommen til, at nemlig de hidtil bestaaende Regler, som vistnok ere forsynede med Lovskraft, om ikke paa anden Maade, saa ved Værnepligtsloven af 12te Febr. 1849 § 59, nu ere saa vage, saa usikre og saa lidet stemmende med hvad der iagttages i Henseende til Udskrivningen til Landetaten, at det næsten er umuligt for vedkommende Udskrivningschefer at følge dem, og det har ialtsald været med den største Usikkerhed, at de hidtil have kunnet bringes til Anvendelse, skøndt jeg meget gjerne erkjender, at der maa bestaae en betydelig Forskjel mellem Reglerne for Udskrivningsordenen til Landetaten og Reglerne for Udskrivningsordenen til Søkrigstjenesten. Saadan Forskjellighed vil ogsaa allerede fremgaae af de Bestemmelser, der ere foreslaaede i dette Udkast; men jeg troer, at den hidtil bestaaende Tingenes Orden slet ikke lader sig længere bevare, fordi de Hensyn, der ere tagne til at bestemme Søtjenesteordenen, alene ere Billighedsgrunde, og som endda slet ikke ere fuldstændigt udviklede. Det er, som den høitagtede 3te Landstingsmand for 1ste Kreds (Drsted) berørte, i § 28 af Fdg. af 8de Januar 1802 allerede bestemt udtalt, at der skal fastsættes visse Billighedsregler, som bør iagttages i Henseende til dem, der, uagtet de ere tjenstpligtige, dog i Betragtning af Omstændighederne fortjene Staaansel fremfor Andre. Efterat der nu er indført meget bestemte Regler for Landetaten, er det virkelig overmaade vanskeligt at følge saadanne Billighedsgrunde, som dem, der hidtil have gjort sig gjældende ved Udskrivningen. Der har nemlig med Hensyn til hele Søudskrivningen været forholdt efter en langt større administrativ Frihed, end med Hensyn til Udskrivningsvæsenet til Landetaten. Reglerne for Udskrivningen vare tildeels dunkle, tildeels ubestemte, saa at det overlod overmaade meget til Udskrivningschefens Forgodtbefindende. Hele Søudskrivningen henhørte ikke under et strengt juridisk Collegium, men under Admiralitetet, senere Marineministeriet, hvorfra den fort efter gik over til Justitsministeriet. Saa længe den henhørte under et andet Ministerium, end Udskrivningen til Landkrigstjenesten, var det naturligt, at man der snarere tog Hensyn til, hvorvidt de udskrivningspligtige Ffolk vare